

SJABBAT SJALOM

Sjabbat Weekblad voor Nederland

Jaargang VIII, Nr. 309

Sjemini Atsèret – Simchat Tora

22 Tisjri 5770
10 oktober 2009

Op Sjabbat 22 Tisjri (10 oktober) is het Sjemini Atsèret (het Slotfeest), waarop in Israël tevens Simchat Tora wordt gevierd. Buiten Israël en buitenlandse toeristen in Israël vieren Simchat Tora zondag 23 Tisjri (11 oktober).

Wezot Haberacha (Deut. 33:1-34:12)

en de Tora lezingen op Sjemini Atsèret

Op **Sjemini Atsèret** (het Slotfeest), dat dit jaar op Sjabbat valt, wordt in Nederland gelezen uit Devariem 14:22-16:17, en als Maftier wordt gelezen uit Bamidbar 29:35-30:1. De Haftara is uit Melachiem I, 8:54-9:1.

Op **Simchat Tora** („Vreugde der Wet”) wordt de laatste afdeling van Tora gelezen, waarna we onmiddellijk opnieuw beginnen met de jaarlijkse cyclus van de Tora-lezing. Eerst lezen we Wezot Haberacha (Devariem 33:1-34:12), die de zegeningen bevat die Mosjé gaf aan de twaalf stammen van Israël op de dag van zijn dood. Als een echo van de zegeningen die Ja'akov zijn twaalf zonen gaf, vijf generaties eerder, wijst Mosjé voor iedere stam zijn individuele rol aan binnen de gemeenschap van Israël.

Wezot Haberacha vermeldt dan hoe Mosjé de berg Nebo bestijgt, en hoe hij vanaf de top daarvan het beloofde land mag zien. „En Mosjé, de dienaar van G-d, stierf daar in het land van Moav door [een kus van] de mond van G-d ... en geen mens weet tot op deze dag waar hij begraven ligt.” De Tora eindigt met te getuigen dat „er nimmer in Israël een profeet opstond als Mosjé, die G-d persoonlijk gekend had. ... , zoals zich manifesteerde in de tekens en wonderen en de ontzagwekkende gebeurtenissen, die Mosjé deed voor de ogen van heel Israël.”

Onmiddellijk na de afsluiting van Tora beginnen we opnieuw met het lezen van het eerste hoofdstuk van Bereisjiet (Genesis), de Tora-afdeling die gelezen wordt op de volgende Sjabbat, waarin de schepping van de wereld in zes dagen beschreven wordt en hoe Hij ophield met werken op de zevende dag – die Hij heiligde en zegende als een rustdag.

**Sjemini Atsèret
&
Simchat Tora**

Waarom hebben we twee feestdagen voor de Tora – Sjavoe'ot en Simchat Tora?

door Rabbi Benyamin Buxbaum

Wanneer we op Sjavoe'ot de ontvangst van Tora vieren, waarom werd dan Simchat Tora – onmiddellijk na Soekot – gekozen als de dag waarop we de jaarlijkse lezingencyclus van Tora eindigen en opnieuw beginnen? En bovendien, waarom hebben we twee feestdagen voor de Tora – Sjavoe'ot en Simchat Tora? En ze worden ook zo verschillend gevierd. Op Sjavoe'ot blijven we de hele nacht op en leren Tora, terwijl we op Simchat Tora dansen met de Tora-rollen.

De noodzaak voor deze twee feestdagen wordt verklaard in een parabel die van generatie op generatie werd overgeleverd.

Er was eens een koning die een proclamatie afkondigde. Ieder van zijn onderdanen was welkom om te dingen naar de hand van zijn dochter. Er was echter één voorwaarde: de potentiële bruidegom was het niet toegestaan zijn dochter vóór het huwelijk te ontmoeten.

De proclamatie veroorzaakte heel wat beroering. Al spoedig zoemde het in de plaatselijke herbergen van speculaties en geruchten. „Ze is een ware feeks,” zei de een. „Ik heb gehoord dat ze doof-stom is,” zei een ander. „Ik weet met zekerheid dat ze imbiel is,” wist een derde te vertellen. De geruchten vlogen heen en weer. Ten slotte sprak een eenvoudige maar oprechte jonge Jood: „Ik ben bereid met haar te trouwen. Hoe slecht kan ze zijn? Ten slotte, ze is de dochter van de koning en we weten allemaal dat het een goede koning is.”

Het bericht bereikte spoedig het paleis en de jongeman werd door de koning uitgenodigd. Hij bleek de enige kandidaat te zijn. De koning accepteerde hem en de huwelijksdatum werd vastgesteld.

Na het grote bruiloftsfeest bracht de bruidegom zijn bruid naar zijn huis. Zij lichtte haar sluier op en hij was verstomd van haar schoonheid. Zich de geruchten herinnerend, besloot hij haar eerst eens grondig te testen. Hij betrok haar in een conversatie, testte haar karakter en ontdekte dat hij op elk gebied voor een aangename verrassing stond. Overweldigd van vreugde gaf hij een feest om zijn geluk te vieren.

DE PARABEL VERKLAARD

De koning in de parabel is G-d. Toen Hij de Tora wilde weggeven, bood Hij die aan ieder volk om de beurt aan. Maar alle volken weigerden. Ieder vond er iets in wat hun niet aanstond en waar zij niet mij zouden kunnen leven. Toen G-d het aan de Joden aanbood, zeiden ze: „*Na'ase Wenisjma* – we zullen het doen en we zullen het begrijpen” (Exodus 24:7). Het Joodse volk accepteerde de Tora zonder die gezien te hebben, omdat ze dankbaar waren voor alles wat G-d voor hen gedaan had.

Hoewel het Joodse volk de Tora volledig accepteerde, vreesde men een verlies. Ze veronderstelden talrijke verplichtingen in de Tora, die hen hun plezier en vrijheid zou ontnemen. Net als de bruidegom in de parabel die de koningsdochter huwde, en bang was dat hij teleurgesteld zou worden. Maar toen de Joden de Tora gingen leren en zijn leringen in praktijk gingen brengen, waren ze blij verrast. Niet alleen hoefden zij niets op te geven, zij ontdekten dat Tora hun leven op ieder gebied extra veel plezier gaf.

Daarom, wanneer wij Tora in een heel jaar uitgelezen en geleerd hebben, maken we een feest om dat te vieren op Simchat Tora.

Op Sjavoe'ot blijven we de hele nacht op en tonen onze bereidheid om de Tora in ontvangst te nemen. Op Simchat Tora echter, dansen we en drukken onze vreugde uit. We tonen dat zelfs onze lichamen er geweldig veel plezier van hebben door Tora te houden.

Vraag het ieder die meer volgens Tora is gaan leven. Hoewel ze in het begin bang waren voor al de verplichtingen die hun te wachten zouden staan, ontdekten zij, terwijl ze groeiden in Tora, hoe het hun leven verrijkte op ieder gebied. En daarom vieren wij Simchat Tora, om onze dankbaarheid aan G-d voor deze kostbare gift tot uitdrukking te brengen.

Mijn vader overleed vlak voor Simchat Tora en ik kon mijzelf er niet toe brengen om mij bij de anderen te voegen die dansten met de Tora. Toen herinnerde ik mij het volgende ongelooflijke verhaal.

door Rabbi Yerachmiel Milstein

Negentien jaar geleden overleed vrij onverwachts mijn 64-jarige vader, zijn aandenken zij tot zegen, vlak voor de Hoge Feestdagen. Het is begrijpelijk dat het moeilijk voor mij was me behoorlijk te concentreren op mijn gebeden. Toen Simchat Tora kwam, kon ik mijzelf er niet toe brengen om mij bij de anderen te voegen die met de heilige Tora-rollen dansten in de synagoge. Dus ik stond in een hoekje, vol zelfmedelijden, en toen herinnerde ik mij het volgende, waargebeurde verhaal.

Eén van de vele grote heroïsche persoonlijkheden die uit de Holocaust kwamen, was Rabbi Jekoetiël Jehoeda Halberstam, de Chassidische Opperrabbin van Klausenberg, Roemenië. Voor, na en zelfs tijdens de helse ervaringen die hij moest ondergaan door de Nazi's, was de Klausenberger Rebbe geliefd en bewonderd voor zijn heilige karakter, zijn zelfopoffering en toewijding voor het welzijn van de meest behoeftigen, zijn vroomheid en zijn moedig leiderschap.

Dankzij zijn vooroorlogse reputatie als opperrabbin werden de mensen aangetrokken tot de rebbe en zochten zij zijn advies en leiding, zelfs in de kampen. Dit was de Duitsers niet ontgaan en zij behandelden de rebbe met speciale wreedheid. De rebbe riskeerde zijn zwakke gezondheid door geen enkel voedsel te eten dat niet

koosjer was of dat bereid was samen met niet-Koosjer voedsel. Hij gebruikte ook regelmatig het kleine beetje drinkwater dat hem was toegemeten, om zijn handen te wassen voordat hij brood at, terwijl hij intussen ieder ander aanmoedigde om hun leven te redden door alles te eten waar zij hun ongewassen handen op konden leggen, koosjer of niet koosjer. Zijn bewonderaars en volgelingen trachtten hun rebbe te beschermen en waren bereid hun leven in de waagschaal te stellen om hem op een of andere manier te kunnen helpen. Zij maakten het vaak voor hem mogelijk om Sjabbat te houden door zijn arbeidstaak op zich te nemen, boven op hun eigen taak.

Het gebeurde eens dat de rebbe in staat was om werk te vermijden op de laatste dag van Soekot, dankzij de slimheid van zijn barakgenoten. Maar op een of andere manier werden de Duitsers dit gewaar en dwongen zijn volgelingen toe te kijken hoe zij de rebbe zo genadeloos en gewelddadig sloegen, dat niemand dacht dat de rebbe dat zou kunnen overleven. De Nazi's stonden het ook niet toe dat iemand Rabbijn Halberstam zou helpen, zelfs niet nadat zij met hem klaar waren, maar ze stuurden iedereen aan het werk, en lieten de rebbe als een gebroken hoopje liggen op de vloer van de barak.

Toen het avond werd en de Joodse gevangenen terugkeerden naar hun barakken, verwachtten ze te moeten rouwen over het vroegtijdig heengaan van de rebbe. Echter, zij ontdekten dat hun meester zich op wonderbaarlijke wijze naar een deurpost had gesleept, daar tegenop was geklommen zodat hij bijna stond en terwijl hij heen en weer zwaaide, bewoog hij zijn lippen in een hees gefluister. „Rebbe, wat doet u?!“ riepen zijn volgelingen uit. „Laat ons u helpen u neer te leggen, zodat u kunt rusten!“

De rebbe weerde hen af. „Kinderen, vanavond is het Simchat Tora,“ mompelde hij. „Kom, dans met mij.“

Ik waadde door de rondcirkelende mannen die de Tora tegen hun harten aan drukten, en op die Simchat Tora danste ik rond en rond, en in gedachte danste ik met de rebbe.

Wetten van feest- en tussendagen

1. **Mo'eed** – Onderbreekt onze dagelijkse activiteiten om te mediteren over de waarheden en de fundamente van het bestaan en om nieuwe krachten op te doen voor de activiteiten van het dagelijks leven.
2. **Verbod van Melachot is van toepassing** –het veranderen en verbeteren van materiaal moet stoppen.
3. **Maar** wanneer bepaalde activiteiten nodig zijn voor meerdere *simcha* – vreugde – van de Jom Tov, dan zijn bepaalde activiteiten toegestaan.
4. **Activiteiten die direct „natuurlijke vreugde“ produceren** voor de viering van de Jom Tov zijn toegestaan. Natuurlijke, gewone en algemene voldoening van de zinnen worden gedekt door de uitdrukking „consumptie door de ziel“, omdat de voldoening van de zinnen verhoogd en geheiligd moet worden op Jom Tov maar dat moet gedaan worden met het idee voor de Jom Tov. Daarom wordt met *Ochel Nefesj* (consumptie voor de ziel) hoofdzakelijk de smaakzintuig bedoeld. Werk om ook geur, gezicht, gehoor etc. te verbeteren is niet toegestaan, want dit is slechts een verfijning of een kunstmatige bevrediging.
5. **Daarom geldt het werkverbod niet voor:**
 - a. De bereiding van voedsel dat niet de vorige dag bereid kon worden.
 - b. De bereiding van voedsel dat, wanneer het op de feestdag zelf wordt klaargemaakt, beter smaakt.
 - c. Alle voorbereidingen die resulteren in het gebruik van voedsel voor diezelfde dag alleen.
6. **Geen verbod geldt** voor slachten, braden, bakken, roosteren, koken, fijnmaken van kruiden (die anders hun aroma zouden verliezen), overbrengen en regelen van vuur voor de bereiding van voedsel.
7. **Verboden activiteiten – de rest van de 39 melachot op Sjabbat:** d.w.z. ploegen, zaaien, vangen, bouwen, vervaardigen en repareren van voorwerpen, enz. en de afgeleide werkzaamheden daarvan.
8. **Rabbijnse verboden:**
 - a. Werkzaamheden die op *melacha* lijken, zoals het slijpen van een mes, het maken van een vuur.
 - b. Werkzaamheden die kunnen leiden tot *melacha*, zoals het voeden van wilde dieren.
9. **Jom Tov Sjeni** – de tweede dag Jom Tov in de diaspora. Dezelfde voorschriften als op de eerste dag. Ze gelden voor:
 - o Buitenlandse toeristen in Israël;
 - o Israëli's die wonen in de diaspora;
 Voor buitenlanders die zes maanden of meer in Israël verblijven en Israëli's die zes maanden of meer buiten Israël zijn, gelden iedere keer de wetten voor de locale bewoners.
10. **Wetten voor Eroe'v Tavsjillien** – zijn dit jaar niet van toepassing.
11. **Halleel:** Men zegt en serie Psalmen waarin G-d geprezen en gedankt voor zijn wonderen.
12. **Kiddoesj:** Men heiligt de feestdag met woorden over een beker wijn, net als op Sjabbat.
13. **Havdala:** Na Jom Tov geen spijzen, geen kaars, alleen wijn.

MISJNA VAN DE WEEK

PEA – HOOFDSTUK 5

Misjna 5:8

הַמְעַמֵּר לְכוֹבְעוֹת וְלִכְמֻסָּאוֹת, לְחִרְרָה וְלַעֲמָרִים, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגְרֵן, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. הַמְעַמֵּר לְגֵרִישׁ, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגְרֵן, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. זֶה הַכֶּלֶל, כָּל הַמְעַמֵּר לְמָקוֹם שֶׁהוּא גֹמֵר מְלֶאכֶה, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגְרֵן, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. לְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ גֹמֵר מְלֶאכֶה, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. מִמֶּנּוּ וְלַגְרֵן, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה:

Wie schoven verzamelt¹ voor hoeden² of voor *koemsa'ot*³ of voor cakes⁴ of voor schoven⁵, is geen *sjichecha* verplicht⁶. [Maar] vandaar tot de dorsvloer is er *sjichecha*⁷. Wie schoven verzamelt voor een hoop⁸, die is *sjichecha* verplicht. Van daar tot de dorsvloer⁹, dan is hij geen *sjichecha* verplicht. Dit is de algemene regel: Ieder die schoven verzamelt op de plaats waar hij de arbeid beëindigt¹⁰, die is *sjichecha* verplicht en vandaar tot de dorsvloer is hij geen *sjichecha* verplicht¹¹. Op een plaats waar het werk nog niet beëindigd is¹², daar heeft hij geen *sjichecha*, maar vandaar tot de dorsvloer heeft hij wel *sjichecha*¹³.

Aantekeningen bij Misjna 5:8

1. Het is gebruikelijk om het koren in fasen tot schoven te binden. Vaak worden de korenaren tot kleine bundels samen gebonden, daarna wordt een aantal bundels tot een schoof samengebonden en vervolgens worden de schoven bij elkaar op een grote hoop gebracht om vandaar naar de dorsvloer te worden gebracht. Maar soms worden de schoven eerst op kleine hopen van verschillende vormen bij elkaar gebracht voordat zij op één grote hoop samen gebracht worden om vandaar naar de dorsvloer te worden gebracht.
2. **Voor hoeden** – Wanneer men kleine hopen maakt in de vorm van hoeden (RAV).
3. **Of voor *komsa'ot*** – Een soort lage hoed, meer als een platte pet (RAV).
4. **Of voor cakes** – Ronde hopen als een koek (RAV).
5. **Of voor schoven** – Men verzamelt enkele kleine schoven en maakt daar één grote schoof van (RAV).
6. **Is geen *sjichecha* verplicht** – Dat wil zeggen, wanneer men iets vergeet mee te nemen op weg naar één van de bovengenoemde verzamelplaatsen dan is dat geen *sjichecha*, want er staat geschreven (*Dewariem 32:29*): „Wanneer je je oogst van je veld maait en je bent een schoof vergeten op het veld.” Zoals er geen maaien bestaat, waarna nogmaals gemaaid wordt, zo ook als er geen verzameling van schoven meer is nadat de schoven verzameld zijn, maar zolang er nog schoven verzameld worden, is er geen *sjichecha* (RAV).
7. **Vandaar tot de dorsvloer is er *sjichecha*** – Wanneer men [de schoven] van één van de hier voorgenoemde plaatsen naar de dorsvloer brengt en men vergeet een schoof, dan is hij *sjichecha* verplicht (RAV).
8. **Wie schoven verzamelt voor de hoop** – [D.w.z. voor de (laatste) grote hoop, vanwaar zij naar de dorsvloer worden gebracht]. Wanneer iemand een schoof achterlaat terwijl hij ze voor deze grote hoop verzamelt, dan is dat *sjichecha* (RAV). [Want het is de laatste fase van het inzamelen van de schoven, het einde van het werk].
9. **Vandaar naar de dorsvloer** – Wanneer [hij daar, op de plaats van de hoop wilde dorsen maar] hij veranderde van gedachten en vervoerde het naar een andere plaats om het daar te dorsen, dan is hij geen *sjichecha* verplicht (RAV).
10. De arbeid van het inzamelen van de schoven, zoals bij de grote hoop.
11. Want de wet voor *sjichecha* geldt voor het verzamelen van de schoven.
12. Zoals bij de hoedvormige hopen en dergelijke, vanwaar het nogmaals wordt ingezameld.
13. Want dan is dat de laatste fase van het inzamelen van de schoven.

Vit de Talmoed

De voornaamste onderwerpen van de Daf – Sjabbat 11

Sjabbat 11a

Leringen van Rava bar Mechasja in naam van R. Chama bar Guria in naam van Rav

1. Iedere stad, waarvan de huizen hoger zijn dan de synagoge, zal verwoest worden. De Gemara licht toe: dit geldt alleen voor privé-huizen, niet voor gebouwen en torens.
2. De Gemara geeft een lijst van preferenties voor werkgevers in aflopende voorkeur:
Een Jisjmaëliet – een Edomiet [verklaring *Rasji*] – een Chabar [Pers (*Rasji*)] – een Tora-geleerde [Wie een Tora-geleerde stoort, wordt gestaft en dat is haast onvermijdelijk (*Rasji*)] – een weduwe of wees [Een weduwe of wees barst makkelijk uit in tranen en wie dat veroorzaakt wordt zwaar gestraft (*Rasji*)].
3. De Gemara noemt een aantal nare dingen op: maagpijn is erger dan iedere andere ziekte, pijn in je hart is erger dan iedere andere pijn aanval. En iedere pijn is beter dan hoofdpijn. En ieder kwaad is beter dan een slechte vrouw. [Bij het zoeken van een vrouw moet men meer aandacht besteden aan haar karaktereigenschappen dan aan haar familie en afkomst.]

4. De Gemara drukt zich poëtisch uit over de verhevenheid van een regering.
5. Vasten is effectief om de uitkomst van slechte dromen te voorkomen, en het is het beste om op dezelfde dag te vasten, zelfs al is het Sjabbat. Rav Jehosjoea de zoon van Rav Idi hield zich daaraan, zelfs toen hij bij Rav Asji voor een delicatessen werd uitgenodigd.

Het onderbreken van een activiteit voor *Keriat Sjema*

De Gemara vraagt: Hoe kan de Misjna eindigen, met te zeggen dat men zijn bezigheden moet onderbreken om *Sjema* te zeggen, wanneer het daarvoor gezegd heeft dat wanneer men eenmaal ergens mee begon is, men dat niet hoeft af te breken?

De Gemara antwoordt: Deze laatste halacha [dat men moet onderbreken] betreft het leren van Tora, hetgeen men wel moet onderbreken om *Sjema* te zeggen, maar niet voor *Sjemonee Esree*.

Rabbi Jochanan heeft gezegd dat deze regeling geldt voor Talmoed-geleerden die van het leren hun beroep maken. Zij hoeven hun Tora-studie niet te onderbreken voor *Sjemonee Esree*, maar wij, gewone mensen, die onze studie onderbreken om te gaan werken, moeten wel onderbreken als het tijd is om te davenen..

Misjna EEN KLEERMAKER MAG VLAK VOOR SJABBAT [een half uur voor zonsondergang] NIET UITGAAN MET EEN NAALD, OPDAT HIJ NIET VERGEET [dat hij een naald bij zich draagt] EN ER OP SJABBAT MEE LOOPT [en er mee over *resjoet harabbiem* loopt]. OOK EEN SCHRIJVER MAG NIET MET ZIJN PEN UITGAAN.

MEN MAG ZIJN KLEREN NIET ONTLUIZEN BIJ LAMPLICHT, NOCH DAARBIJ LEZEN [dit geldt voor olielampen, waar men geneigd zou zijn om de pit hoger te stellen of de lamp scheef te houden, als hij te weinig licht geeft, hetgeen op Sjabbat verboden is]. MAAR EEN ONDERWIJZER DIE KINDEREN LES GEEFT, MAG BIJ LAMPLICHT KIJKEN WAAR ZIJ LEZEN, MAAR HIJ MAG ZELF NIET BIJ HET LAMPLICHT LEZEN.

EEN ZAV MAG NIET SAMEN ETEN MET EEN ZAVA, WANT DAT LEIDT TOT ZONDE. [Een *zav* is een man met een geslachtsziekte, een *zava* is een vrouw die een bloederige afscheiding heeft buiten haar maandelijkse periode. Zij is verboden als een *nidda*. Een echtpaar mag niet, zonder speciale maatregelen aan dezelfde tafel eten, als de vrouw *nidda* is, om te voorkomen dat zij daarna gemeenschap zullen hebben.]

Barrières ter bescherming van Rabbijnse verboden

Gemara Een Misjna (in traktaat *Eroevien* 99a) zegt: HET IS IEMAND VERBODEN OM OP HET ENE TERREIN TE STAAN EN VOOROVER TE BUIGEN EN TE DRINKEN OP HET ANDERE TERREIN, OM TE VOORKOMEN DAT MEN ONGEWILD HET TORA-VERBOD OVERTREEDT OM IETS OVER TE BRENGEN VAN HET ENE TERREIN NAAR HET ANDERE. MAAR ALS HIJ ZIJN HOOFD EN BOVENLICHAAM IN HET TERREIN BRENGT WAAR DE DRANK STAAT, DAN MAG HET WEL.

Sjabbat 11b

EN HETZELFDE GELDT VOOR EEN WIJNPERS. [Dit wordt in de Gemara verderop verklaard.]

De Gemara vraagt: Geldt dit ook voor *karmeliet*? [Dit is een terrein waar het door de Rabbijnen verboden is te dragen en daarheen en vandaan te vervoeren. Dus is het ook verboden om te staan in *karmeliet* en te drinken in *resjoet hajachied* of *resjoet harabbiem* of omgekeerd?]

Abbajjé antwoordt dat het daar ook geldt.

Rava zegt dat het daar niet geldt, want dat onze Geleerden geen beperkingen op beperkingen hebben opgelegd.

Abbajjé probeert zijn gelijk te bewijzen: De Misjna zegt dat hetzelfde geldt voor een wijnpers. Als de wijnpers *resjoet hajachied* is, en de man staat op *resjoet harabbiem*, dan weten we al dat hij daar niet uit mag drinken en als het *resjoet harabbiem* is en de man staat op *resjoet hajachied*, dan weten we ook al dat het verboden is eruit te drinken. Dus kennelijk is de wijnpers *karmeliet* en hebben de Geleerden verboden daaruit te drinken als men op een ander *resjoet* staat.

Rava verwerpt het argument van Abbajjé: de Misjna heeft het over *ma'aser* [men mag van de wijn uit de wijnpers proeven zonder het eerst te verdienen].

De Gemara brengt een nieuw argument ter ondersteuning van Abbajjé, dat de Geleerden wel degelijk voorschriften hebben gemaakt, ter bescherming van andere Rabbijnse voorschriften:

De Gemara vraagt: Onze Misjna zegt dat een kleermaker niet vóór Sjabbat met zijn naald naar buiten mag gaan. Maar hij heeft zijn naald in zijn kleren geprikt. Dat is een ongewone manier van dragen [iets wat alleen door de Rabbijnen verboden is op Sjabbat, om daarmee naar buiten te gaan en toch hebben de Geleerden verboden daar ook vóór Sjabbat mee naar buiten te gaan]?

De Gemara antwoordt: Nee, de Misjna heeft het over een kleermaker, die met zijn naald in zijn hand naar buiten gaat [en dat is op Sjabbat door Tora verboden. Dus het verbod van de Misjna dient om een Tora-verbod te beschermen].

Een nieuw argument: Een Baraita leert: EEN KLEERMAKER MAG NIET UITGAAN MET EEN NAALD OP ZIJN KLEREN GESPELD.

De Gemara vraagt: Dus de kleermaker mag ook niet vóór Sjabbat met een naald op zijn kleren uitgaan, dus dat is een bescherming van een Rabbijns verbod!?

De Gemara antwoordt: Nee, de Baraita verbiedt het uitgaan daarmee op Sjabbat, niet vóór Sjabbat.

De Gemara vraagt: Een andere Baraita leert: EEN KLEERMAKER MAG NIET VLAK VOOR SJABBAT UITGAAN MET EEN NAALD OP ZIJN KLEREN GESPELD. Dus hier is duidelijk sprake van een verbod bovenop een Rabbijns verbod.

De Gemara antwoordt: Nee, deze Baraita volgt Rabbi Jehoeda, die in een andere Baraita zegt dat als een ambachtsman op Sjabbat naar buiten gaat, en daarbij zijn gereedschap draagt op een manier zoals alleen zijn vakgenoten dat

doen, dan overtreedt hij een verbod van Tora, maar als leken zo naar buiten gaan, dan overtreden zij alleen een verbod van de Rabbijnen [want voor hen is dat een ongewone manier van dragen, maar voor de ambachtsman is het gewoon. Dus als een kleermaker met zijn naald in zijn kleren op Sjabbat over straat gaat, overtreedt hij een verbod van Tora, want het is de normale manier waarop kleermakers hun naald bij zich dragen en daarom hebben de Geleerden hem verboden ook vlak voor Sjabbat daarmee uit te gaan.]

Twee tegenstrijdige Baraita's over het dragen van een zak

- 1.** Een Baraita leert: EEN ZAV MAG OP SJABBAT NIET UITGAAN MET ZIJN ZAK. DIT IS DOOR DE RABBIJNEN VERBODEN. [Een *zav* is een man met een geslachtsziekte, die etter verliest uit zijn geslachtsorgaan. Daarom bindt hij daar een zak omheen, omdat op te vangen.]
- 2.** Een andere Baraita leert: EEN ZAV MAG NIET UITGAAN met zijn zak op Sjabbat EN ALS HIJ DAT TOCH DOET, IS HIJ EEN *CHATA'AT* SCHULDIG [omdat hij een Tora-verbod heeft overtreden]. [Dus de twee Baraita's spreken elkaar tegen.]
- 3. Rav Josef verklaart:** De eerste Baraita volgt de mening van Rabbi Meïr [die meent dat als men iets draagt op een manier, die ongewoon is voor het grote publiek, dan is dat voor Tora toegestaan, en alleen de Geleerden hebben het verboden] en de tweede Baraita volgt Rabbi Jehoeda [die meent dat als iemand iets draagt op een manier die ongewoon is voor het grote publiek, maar wat voor hem en zijn soortgenoten normaal is, hij Tora overtreedt].
- 4. Abbajé maakt bezwaar:** We weten dat R. Meïr iemand vrijspreekt, als hij iets op een ongewone manier draagt, maar we hebben geen bron waaruit blijkt dat R. Meïr iemand vrijspreekt als hij iets op een voor hem gewone manier draagt, wat voor anderen ongewoon is. Want dat zou betekenen dat als een leek op Sjabbat op een amateuristische manier een kom uit hout snijdt, die een bepaalde hoeveelheid product kan bevatten, dat hij dan vrijuit gaat, omdat hij het niet precies en zo deskundig doet als de vakman?
- 5. Rav Hamnoena geeft een andere verklaring:** De tweede Baraita gaat over een *zav* die twee afscheidingen gezien heeft. [Hij moet zich een zak ombinden, om te controleren of hij een derde afscheiding heeft gehad, want dan moet hij, als hij weer rein is, twee vogels offeren (zie *Wajjikkra* 15:14). Maar zolang hij die derde nog niet gehad heeft, hoeft dat niet. Dus voor hem is het gewoon om met een zak te lopen.] Maar de eerste Baraita gaat over een *zav* die al drie afscheidingen gehad heeft en dus hoeft hij niet meer met een zak te lopen. Voor hem is dat dus ongewoon.
- 6. De Gemara werpt tegen:** Een *zav* die drie afscheidingen gehad heeft, moet ook met een zak lopen, om te zien of hij al schoon is, zodat hij zeven reine dagen kan tellen, waarna hij in het *mikwe* moet en zijn offers kan brengen.
- 7. De Gemara antwoordt:** De eerste Baraita heeft het over een *zav* die z'n zak draagt op de dag dat hij de derde afscheiding ziet. [Nadat hij die gezien heeft, hoeft hij de zak niet meer te dragen, want die dag telt zeker niet mee voor de zeven reine dagen. Dus als hij toch met die zak loopt, is dat ongewoon en is hij vrijgesteld.]
- 8. De Gemara werpt tegen:** Maar hij heeft de zak nodig, opdat hij zijn kleren niet bevuilt! [Dus het is voor hem gewoon om die dag de zak te dragen en dus is hij strafbaar.]
- 9. R. Zera antwoordt:** De eerste Baraita die zegt dat als hij toch uitgaat met zijn zak op Sjabbat, hij niet strafbaar is, omdat hij alleen een Rabbijns verbod heeft overtreden, volgt de mening van de Tanna, die gezegd heeft dat een ongewone handeling alleen strafbaar is als het wettelijk een significante handeling is, zoals in de volgende Baraita:
WANNEER MEN EEN BORD OP EEN MUUR GEZET HEEFT, OPDAT HET REGENWATER HET BORD ZAL SCHOONWASSEN EN ALS DAN VERVOLGENS HET REGENWATER VAN HET BORD AFSPAT EN OP HET GRAAN OF ANDER PRODUCT VALT, DAT ERONDER STAAT, DAN WORDT DAT PRODUCT VATBAAR VOOR *TOEMA* [want landbouwproducten worden alleen vatbaar voor *toema* bij aanraking met een *sjerets* als het in aanraking gekomen is met één van zeven vloeistoffen]. MAAR ALS DAT BORD OP DE MUUR GEZET IS OM DE MUUR TEGEN REGEN TE BESCHERMEN EN HET REGENWATER SPAT VAN HET BORD OP HET GRAAN, OF OP EEN ANDER LANDBOUWPRODUCT, DAN WORDT DAT NIET VATBAAR VOOR *TOEMA*, WANT DE BESCHERMENDE FUNCTIE VAN HET BORD IS IRRELEVANT. [Volgens deze redenering is de zak, die alleen dient om de kleding te beschermen tegen de vuile afscheiding, ook niet significant. De zak is dus te beschouwen als een regenjas, die men over zijn kleding draagt, om zijn kleding te beschermen tegen de regen en waarmee men over straat mag op Sjabbat.]